

Enige nieuwe waarnemingen van *Leucophytia bidentata* (Montagu, 1808) in Zeeland

door

H. METZ, E. F. DE VOGEL en W. J. WOLFF

In augustus 1960 organiseerde de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie een zomerkamp, speciaal voor mariene biologie, te Wolphaartsdijk in Zeeland. Reeds op de eerste dag van het kamp werd een dertigtal levende exemplaren van een slak verzameld, waarvan vermoed werd dat het *Leucophytia bidentata* zou zijn. Hierdoor werd gedurende het gehele kamp op deze soort gelet. De volgende waarnemingen zijn hiervan het resultaat:

Van 13 tot 22 augustus werden ongeveer 200 exemplaren verzameld bij de veersteiger van het Wolphaartsdijkse veer in de gemeente Wolphaartsdijk. De dieren leefden hier onder stenen van de dijk-glooiing, voornamelijk in holten onder kalksteen en, minder, onder andere stenen. Het merendeel der dieren leefde tussen 30 en 60 cm onder de gemiddelde hoogwaterlijn; enkele dieren kwamen tot vlak boven de *Fucus-serratus*-gordel voor, andere tot ongeveer 10 cm onder de gemiddelde hoogwaterlijn. De verticale verspreiding vertoonde naar deze grenzen een geleidelijke afname van de aantallen. De stenen lagen op vrij slibrijk grof zand. Slechts één exemplaar van de 200 verzamelde dieren bleek volwassen te zijn.

Op 15 augustus werden ongeveer 10 exemplaren verzameld bij de veersteiger van Kortgene op Noord-Beveland. Het biotoop droeg hier eenzelfde karakter als aan het Wolphaartsdijkse veer; ondanks intensief zoeken konden hier echter slechts zeer weinig dieren verzameld worden. Op volgende dagen werden hier geen nieuwe exemplaren meer gevonden.

Op 22 augustus werden bij de sluis „De Piet”, eveneens in de gemeente Wolphaartsdijk, ongeveer 15 lege schelpen gevonden in aanspoelsel langs de dijk.

Tenslotte werden op 24 september 1960 op een excursie van de Plantensociologische werkgroep van bovengenoemde vereniging onder leiding van Dr. C. DEN HARTOG, te Strijenham op Tholen ongeveer 40 levende exemplaren verzameld. De dieren leefden onder kalksteen op slibrijk grof zand, vlak boven de bovengrens van de *Ascophyllum-nodosum*-gordel. Hier waren volwassen dieren aanwezig.

Dr. C. O. VAN REGTEREN ALTENA te Leiden was zo vriendelijk onze determinatie te controleren en bevestigde ons vermoeden dat de waarnemingen *Leucophytia bidentata* betroffen.

Over het biotoop van de dieren kan, voorzover het bovengenoemde waarnemingen betreft, het volgende worden opgemerkt. De dieren leven in het bovengedeelte van het eulittoraal onder stenen welke op slibrijk zand liggen. Onder deze stenen kan lucht doordringen, wat een vereiste is voor de ademhaling van de dieren. Onder op zuiver slib liggende stenen is de bodem gereduceerd en zwart gekleurd; hier werd de soort niet gevonden. Alle vindplaatsen waren bij elke vloed bereikbaar voor zeewater met een Cl'-gehalte van 15 tot 17 ‰.

Aangezien in het milieu waar de soort nu werd aangetroffen vrijwel nooit eerder naar *Leucophytia bidentata* werd gezocht en het dier op enkele plaatsen met bovengenoemde biotoopomschrijving snel te vinden bleek, lijkt het ons waarschijnlijk dat de soort vrij algemeen langs de Zeeuwse dijken voorkomt.

SUMMARY

Some new records of *Leucophytia bidentata* (Montagu, 1808)
in the province of Zeeland

The small pulmonate snail *Leucophytia bidentata*, up to now considered a very rare species in the Netherlands, has been found alive in 3 localities in the province of Zeeland, viz. near Wolphaartsdijk (Zuid-Beveland), Kortgene (Noord-Beveland) and Strijenham (Tholen).

The species occurs somewhat below mean high water mark on silted and well-aerated, coarse sand under the large boulders of the dike. The authors suppose that the species is rather common in Zeeland, but has always escaped detection owing to insufficient knowledge of its habitat.